

Μοναχός στο Βυζάντιο

Εργασία από τις μαθήτριες:

Λιόλιου Κατερίνα

Ντελαλή Δήμητρα

Σχ. έτος:2011-12

Η ιστορία ενός χαρισματικού Ηγούμενου

Κωνσταντινούπολη, έτος 6335 (=827 μ.Χ.)
Έξω από την μονή Στουδίου, ένα χειμωνιάτικο
βράδυ, μια φιγούρα κατευθύνεται προς την πύλη.
Ο άγνωστος άνδρας λέγονταν Ευτύχιος και
ερχόταν από την μονή του Αγίου Νικολάου στην
Κύπρο. Αφού χτύπησε την πόρτα, ζήτησε από τον
μοναχό που του άνοιξε να συνα-
ντήσσει το μοναχό Θεόφιλο.

Μονή Στουδίου →

Σε λίγο βρέθηκε μπροστά σε ένα μεσήλικα μοναχό. Αφού του συστήθηκε και του διηγήθηκε την πορεία του από την Κύπρο έως και το μοναστήρι, ο επισκέπτης ζήτησε από το Θεόφιλο να του αφηγηθεί την ιστορία του ηγούμενου Θεόδωρου Στουδίτη.

-Ήμουν 19 χρονών όταν ήρθα μοναχός στη μονή, του απάντησε. Τότε συνάντησα για πρώτη φορά τον ηγούμενο Θεόδωρο.

Σκίτσο μοναχού →

Αυτό που μου έκανε εντύπωση τις πρώτες μέρες της διαμονής μου στην μονή ήταν ο τρόπος που ο ηγούμενος Θεόδωρος είχε οργανώσει το μοναστήρι: οι κανόνες του μοναστηριού, το **Τυπικόν**, τηρούνταν με θρησκευτική ευλάβεια. Όλοι οι μοναχοί, οι γέροντες, είχαν αναλάβει διάφορα διακονήματα όπως:

Οικονόμος,	Πνευματικός,	Ράφτης,
Ταχυδρόμος,	Τσαγκάρης,	Αγιογράφος,
Γηροκόμος,	Γραμματικός,	Φαρμακοποιός,
Τραπεζάρης,	Σκευοφύλαξ,	Χαρτοφύλαξ,
Κανονάρχης,	Πρωτοψάλτης,	Κελαρίτης,
Δοχειάριος,	Νοσοκόμος	

Ο μοναχός Θεόφιλος αφού πρώτα διηγήθηκε ένα μέρος της ζωής του στο μοναστήρι, θέλησε να μάθει για τη ζωή στη μονή Αγίου Νικόλαου στην Κύπρο. Πρόθυμος ο μοναχός Ευτύχιος θέλησε να του λύσει τις απορίες λέγοντας του, ανάμεσα στα άλλα, τα έξης:

**- Τα μοναστήρια στην Κύπρο δεν είναι
μονό τόποι θρησκευτικής λατρείας και
ευλάβειας αλλά και τόποι κοινωνικής
συνάθροισης. Στην Κύπρο συνυπάρχουν
εδώ και πολύ καιρό Άραβες και Ρωμαίοι.
Γι' αυτό και οι Ορθόδοξοι έχουν τα
μοναστήρια ως τόπους καταφυγής. Εκεί
τις Κυριακές μαζεύονται οι Ορθόδοξοι.
Τρώνε όλοι μαζί και τραγουδούν. Είναι
σαν πανηγύρι.**

Ο μοναχός Θεόφιλος, αφού πήρε την απάντηση, συνέχισε την αφήγηση του:

Γύρω από το μοναστήρι υπάρχουν τεράστιες εκτάσεις γης, που τις έχει η Μονή παραχωρήσει σε καλλιεργητές, οι οποίοι απαλλάσσονται από την στρατιωτική τους υπηρεσία. Η περιουσία του μοναστηριού απαλλάσσεται κατά ένα μεγάλο μέρος από τους φόρους. Η Μονή μας ασκεί έντονη φιλανθρωπική δραστηριότητα με αποτέλεσμα ο ηγούμενος και οι μοναχοί να είναι εξαιρετικά δημοφιλείς ανάμεσα στους πιστούς!

Μονή στη Κύπρο →

Έτσι ο Ευτύχιος κατάλαβε τους λόγους για τους οποίους ο Λέων και ο γιος του Κωνσταντίνος θέλησαν να επιβάλουν μια θρησκευτική μεταρρύθμιση θέτοντας υπό διωγμό τους μοναχούς, απαγορεύοντας τις άγιες εικόνες. Και δυστυχώς, την κακοδοξία τους υιοθέτησε ο αυτοκράτορας Λέοντας Αρμένης.

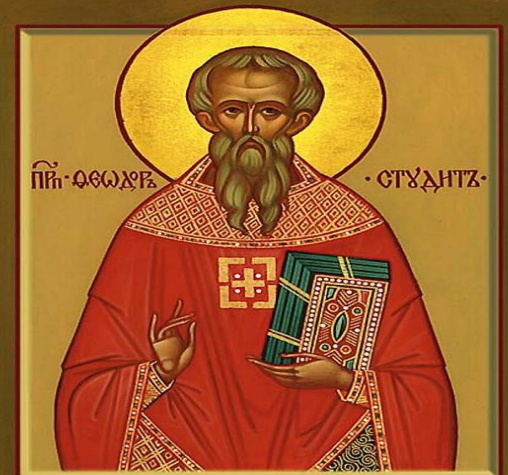

Λέων ο Γ' ο Ίσαυρος

Την επόμενη μέρα ο Ευτύχιος την πέρασε στη βιβλιοθήκη της μονής. Τότε έπεσε στην αντίληψη του μια περγαμηνή με ποιήματα του προηγούμενου ηγούμενου της μονής, του Θεόδωρου Στουδίτη. Ο μακαριστός ηγούμενος ήταν, ανάμεσα στα άλλα, καλός ποιητής. Σε άλλη περγαμηνή υπήρχε πλήθος επιστολών. Μια από αυτές είχε αποστολέα το Θεόδωρο και παραλήπτη το Λέοντα Αρμένη, τον αυτοκράτορα της εποχής. Ο Ευτύχιος δεν μπόρεσε να αντισταθεί στον πειρασμό και την ξεδίπλωσε διαβάζοντας τα εξής:

Θεόδωρος
Στουδίτης →

«Είναι υπόθεση των ιερέων και των Πατέρων της εκκλησίας οι εκκλησιαστικές υποθέσεις. Στον αυτοκράτορα ανήκει η διαχείριση των εξωτερικών υποθέσεων. Οι πρώτοι έχουν το δικαίωμα να αποφασίζουν σχετικά με τα δόγματα και την πίστη. Όσο για εσάς το καθήκον σας είναι να τους υπακούτε και να μην σφετερίζεστε τη θέση τους.

Επίσης, θεωρώ ότι αν ο αυτοκράτορας δεν υποτάσσεται στον νόμο υπάρχουν μόνο δυο πιθανές υποθέσεις: Ή ο αυτοκράτορας είναι θεός, γιατί μόνο η θεότητα δεν τηρεί τον νόμο, ή δεν υπάρχει πια παρά μόνο αναρχία και επανάσταση.»

Αυτές λοιπόν ήταν οι θαρραλέες απόψεις του ηγούμενου Θεόδωρου, ενός προικισμένου άνδρα που δεν φοβόταν να εκφράσει την άποψη του και που τις θέσεις του αυτές τις πλήρωσε πολύ ακριβώς, μιας και κατά την διάρκεια της ζωής του εξορίστηκε τέσσερις φορές, βασανίστηκε, ώσπου τελικά πέθανε εξόριστος το 826 μΧ σε ηλικία 67 ετών.

Ο Ευτύχιος είχε καταλάβει γιατί η φήμη του σπουδαίου αυτού μοναχού είχε φτάσει στα πέρατα της αυτοκρατορίας. Σε λίγες ημέρες γύρισε στο μοναστήρι του στην Κύπρο μεταφέροντας το θαυμασμό του.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΟΝΑΧΙΣΜΟ

Μοναχισμός

Με τον όρο **μοναχισμός** στον Χριστιανισμό εννοείται το θρησκευτικό κίνημα των απλών ανθρώπων που με βάση το κήρυγμα του Ιησού αναζητούν την πνευματική τελειότητα (*θέωση*) μέσω της αναχώρησης από τα αστικά κέντρα και της καταφυγής σε ερημικούς τόπους

Ο μοναχισμός έλαβε διαστάσεις τον 4ο αιώνα που παρατηρήθηκε μετά την αναγνώριση του Χριστιανισμού ως επίσημης θρησκείας. Τον γενικό όρο μοναχισμός ακολουθούν δύο διακριτές εκφάνσεις του, ο **αναχωρητικός μοναχισμός** και ο **κοινοβιακός μοναχισμός**.

Κοινοβιακός Μοναχισμός

Πολύ νωρίς εμφανίστηκε ένας άλλος τύπος μοναστικού αποικισμού, η κοινότητα.

Το Κοινόβιο δεν ήταν απλώς μια από κοινού συμμεριζόμενη ζωή αλλά κατά κυριολεξία **μια κοινή ζωή, με πλήρη αμοιβαιότητα, και πλήρες άνοιγμα του ενός προς τον άλλον.**

Το πρώτο κοινόβιο ιδρύθηκε, όπως λέγεται, από τον Άγ. Παχώμιο. Η ιδέα του μοναχισμού, όπως την εξέφρασε ο Παχώμιος, στην Αίγυπτο είχε εξαρχής για ανταγωνιστή της τον αιγυπτιακό ερημητισμό.

ΠΗΓΕΣ

- ▶ Charles Diehl, Ιστορία της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, τόμοι Α και Β, Εκδόσεις Ηλιάδη
- ▶ Μοναστήρια στην Κύπρο, αφιέρωμα Επτά ημέρες της Καθημερινής
- ▶ Σχολικό εγχειρίδιο
- ▶ <http://www.google.gr/imghp?hl=el&tab=wi>

Για τις εικόνες

<http://www.wikipedia.org/>

ΛΙΟΛΙΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ –ΔΗΜΗΤΡΑ ΝΤΕΛΑΛΗ,
ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΣΠΑΡΤΗΣ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2011